

1

Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma (a-asia)

Pöydälle 02.02.2016

HEL 2015-013336 T 11 01 01

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää merkitä asian tiedoksi.

Tiivistelmä

Tulvariskien hallintasuunnitelma perustuu tulvariskilakiin, jonka tavoitteena on vähentää tulvia ja varautua ennalta tulvariskien minimointiin. Suomen merenrannikolla on määritelty 21 valtakunnallisesti merkittävää tulvariskialuetta. Nyt näille kaikille alueille on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelmat.

Pääkaupunkiseudun suurimpia rantakaupunkeja Helsinkiä ja Espoota käsittelevä "Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma" on valmistunut joulukuussa 2015. Suunnitelmaan on koottu kuvaus molempien kaupunkien tulva-alueiden riskeistä ja tulvariskien torjumisen nykytilanteesta. Suunnitelma käsittelee toimintoja ja rakentamista merenrannan läheisyydessä. Hallintasuunnitelma on hyväksytty yksimielisesti työtä ohjanneessa maa- ja metsätalousministeriön nimeämässä työryhmässä, johon ovat kuuluneet Uudenmaan liitto, Helsingin ja Espoon kaupungit, Helsingin ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset sekä Uudenmaan ELY-keskus. Suunnitelma on ollut kuultavana ja sitä on esitelty eri tahoille.

Tulvariskien hallintasuunnitelma sisältää tavoitteet ja toimenpiteet pääkaupunkiseudun ranta-alueiden ja saariston tulvien minimoimiseksi. Pääkaupunkiseudun merkityksen, tiiviin rakenteen ja merellisen sijainnin vuoksi päätavoitteina on mm. asutuksen, vaikeasti evakuoitavien kohteiden, yhdyskuntatekniikan, liikenneyhteyksien, satamien, ympäristölle haitallisten kohteiden ja kulttuurihistoriallisten kohteiden ja muun merkittävän rakennuskannan turvaaminen merenpinnan noustessa. Pääkaupunkiseudulla kaupunkirakenne on poikkeuksellisen monimuotoinen ja tiivis verrattaessa aluetta muuhun Suomeen ja muihin tulvariskialueisiin.

Työn yhteydessä on noussut esille, että merkittävimpiä pitkän tähtäimen tulviin varautumisen keinoja ovat ranta-alueiden maankäytön suunnittelu ja sen yhteydessä laadittavat korkeustaso ja kuivatussuunnitelmat matalilla täyttö- ja rannikkoalueilla. Helsinki on ollut perinteisesti

sesti edelläkävijä meriveden hallinnassa ja ranta-alueiden suunnittelussa historiallisen sijaintinsa ja aiemmin tehdyn tulviin varautumistyön ansiosta.

Esittelijän perustelut

Ranta-alueita suunniteltaessa on rakennukset ja alueet suunniteltava niin, että rakennuspaikalla ei ole sortuma- eikä tulvavaaraa. Tulvavaara-alueet on alusta alkaen otettava huomioon alueita kaavoitettaessa. Alueille tulee laatia tekniset yleissuunnitelmat korkotason, kuivatuksen, vesihuollon, perustamisen sekä rantarakenteiden osalta samaan aikaan, kun asema- ja osayleiskaavojen tekeminen on meneillään. Sijainti, alueen maaperän laatu, suhde ulappaan, tuulisuus ja rannan korkeusasema ovat tärkeitä lähtökohtia uuden kaupunkirakenteen suunnittelussa.

Vuonna 2008 laadittu ja valmistunut Helsingin tulvastrategia ja sen toimenpiteet ovat ohjanneet tulvasuunnittelua Helsingissä siitä lähtien. Strategia on hyväksytty johtajistossa noudatettavaksi koko kaupunkiorganisaatiossa. Toimenpiteistä tärkeimpiä ovat olleet mm. suositus alimista rakentamiskoroista, veden korkeuden havainnointiverkon ja ennakkovaroitusjärjestelmien kehittäminen, tulvansuojelurakenteiden suunnittelu vanhoille alueille sekä aaltoiluselvityksen käynnistäminen. Tulvastrategian jatkotoimenpiteitä ovat myös tärkeä maanalaisten tilojen kartoitus ja yksityisten kiinteistöjen tulvasuojeluohje, jotka myös ovat valmistuneet. Ilmastomuutokseen sopeutumisen keinojen ja alueiden korkotasojen määrittely on aina tehty uusimpaan kansainväliseen saatavilla olevaan tietoon perustuen.

Aaltoilua tarkemmin selvittävä raportti, "Turvallisen rakentamisen korkeudet Helsingin rannoilla", käsittelee kahden vuoden aikana tehtyjä aalto-, tuuli- ja vedenkorkeusmittauksia Helsingin rannikkovesillä. Veden- ja aallonkorkeuden yhteisvaikutusta on tutkittu mittauspaikoilla ja saatu todennäköisyyksiä vihreän veden ulottumasta rannalle. Tieto tarkentaa paikkakohtaista korkeustasosuunnittelua rannikolla.

Ympäristöministeriön opas, "Tulviin varautuminen rakentamisessa 2014", käsittelee alimpien rakentamiskorkeuksien määrittämistä ranta-alueilla koko Suomessa. Ilmatieteen laitoksen, Suomen ympäristökeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön yhteistyö on ollut työssä välttämätöntä ja hyödyllistä.

"Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelmasa", joka on EU:n vaatimuksesta laadittu, on esitetty monipuolisesti erilaisia eri osapuolten hoidettavina olevia, suunnitteluun ja tulvasuojeluun liittyviä toimenpiteitä. Maankäytön suunnittelun toimet todetaan tärkeimmiksi pitkän tähtäimen varautumisessa. Näitä kaupungin oman tul-

vastrategiankin osoittamia toimia on pyritty noudattamaan Helsingin maankäytön suunnittelussa. Helsingin-Espoon alueen hallintasuunnitelma esittää kehittämistehtäviä operatiivisiin tehtäviin kuten viestinnän, varoitusjärjestelmien ja valmiussuunnitelmien varmistaminen sekä yhteistyö eri toimijoiden kesken.

Merkittävää työssä on ollut yhteistyö ja verkostojen muodostuminen ELY-keskuksen, Uudenmaan liiton, HSY:n, Suomen ympäristökeskuksen, pelastuslaitosten sekä Espoon ja Helsingin kaupunkien kesken tulvariskien hallinnassa.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Eija Kivilaakso, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37247
eija.kivilaakso(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma
- 2 Helsingin kaupungin tulvastrategia
- 3 Turvalliset rakentamiskorkeudet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano